

ESTAG NEWS

Nr. 1 2015

STARTATA ELLETT

Publikation för medlemmar i Svenska Stråkläraryrket.
Ansvarig utgivare: Päivikki Wirkkala-Malmqvist.
Redaktör: Fredrik Ström.
Biträdande redaktör: Johan Falk.

ESTA News
% Fredrik Ström
Ola Hanssonsgatan 4, 4 tr.
112 52 Stockholm
estanews@esta.se
070-739 68 49

SSF och textförfattare har copyright på artiklar och inlägg.
Eftertryck är endast tillåtet med tillstånd och angiven källa.
Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material. Innehållet i publikationen ger inte uttryck för centrala ESTA:s åsikter.

Annonspriser (färg/svartvitt)
Helt uppslag: 4 500 kr/3 000 kr.
Helsida: 2 700 kr/1 800 kr.
Halvsida: 1 200 kr/900 kr.
Kvartssida: 900 kr/600 kr.

Manusstopp
24 maj för nr. 2 2015.

Svenska Stråkläraryrket
% Monika Jonasson
Klintvägen 109 B
973 32 Luleå
sekreterare@esta.se
www.esta.se
pg 88 69 57-0

Ordförande: Päivikki Wirkkala-Malmqvist.
Vice ordförande: Petra Hellquist.
Sekreterare: Monika Jonasson.
Kassör: Johan Falk.
Övriga ledamöter: Fredrik Ström, Gabriel Szamosi,
Stefan Waldemarson och Torbjörn Westman.
Suppleanter: Lars Bertilsson, Catharina Grunér Kronqvist
och Sara Toftgård.
Hedersordförande: Harald Thedéen.
Hedersledamot: Kjell-Åke Hamrén.

Medlemskap i SSF kostar 350 kr/år för aktiva och stödjande medlemmar, 100 kr/år för pensionärer, gratis för stråkmotodiktstuder. Bli medlem genom att betala in avgiften på pg 88 69 57-0 samt ange namn, adress, e-post, telefonnummer och instrument. Enklast görs detta via vår hemsida: www.esta.se. Medlemmarna ansvarar själva för att uppdatera sina kontaktuppgifter.

European String Teachers Association
Centralt sekretariat
Medlemssekreterare: Sophie Schudel.
info@estastrings.org/www.estastrings.org
President: Bruno Giuranna (IT).
Vice president: Mark Lambrecht (BE).
Kassör: Agnes Stein von Kamienski (DE).
Övriga ledamöter: John Shayler (GB), Karen Valeur (DK).

Framsidan
James Stasik vid en Halloweenkonsert anordnad av Mirjam Chbaras 2013. Foto: Jonatan Agami.

INNEHÅLL

3 Ordföranden

4 Stråkdagarna i Malmö

7 Vem tar hand om i/e?
Musikhögskolan Ingesund

12 Reportage
På egen hand

18 Sporre eller stressfaktor?
Gradesystemets för- och nackdelar

20 Ta dig ton

21 Notiser

ORDFÖRANDEN

Snart är det första kvartalet av arbetsåret avverkat! Våren verkar en aning svårflörtad och bjuder mest på regn och rusk (läs övningsväder). Denna årstid innehåller många utmaningar för oss lärare: eleverna förbereder sina sökningsprogram till musikhögskolor, folkhögskolor och gymnasiets estetiska linjer, orkestrarna finslipar sina vårkonsertprogram och nya elever ska rekryteras.

Jag hoppas att våra kära Stråkdagar i Malmö i någon mån har fungerat som stimulans och kanske till och med som energikick för vårt dagliga arbete. Jag har fortfarande kvar en bräddfull korg av tankar, nya idéer, givande samtal med kollegor samt aha-upplevelser att plocka fram vid behov.

En aha-upplevelse värd att skriva ner här handlar om övning. Huruvida man lyckas lära sig spela ett musikinstrument eller inte beror i hög grad på övningen. Hur kan vi motivera våra elever så att de förstår det? VAD–HUR–NÄR: Vi utbildade lärare har våra väl genomtänkta material så VAD brukar inte vålla några större problem. HUR har lite mer substans: gör vi tydligt för våra elever HUR de ska göra hemma, vet vi att de har förstått idén? NÄR är däremot det som oftast ställer till det för oss. När går vi vidare, när är det dags för vibrato, när hoppar vi över ett övningssteg, när lämnar vi ett ”gammalt” stycke, när är läten klar?

Från den musikpedagogiska forskningen kommer termerna internalisering och intranalisering – två nästan identiska ord. När våra elever tar sig an en ny teknik/kunskap/färdighet brukar de i början härma lärarens sätt, och samtidigt blir de (ofta) noga instruerade av läraren både genom handling och genom ord (HUR). Om detta lyckas repeterar eleverna handlingen hemma och kan till slut utföra handlingen inför andra (till exempel ett musikstycke för en publik på konsert). Eleverna har då framställt en kulturell produkt och internaliserat sina kunskaper. Men om det stannar där (eleverna slutar öva sina stycken) har de ännu

inte intranaliserat sina kunskaper (verktygen fungerar i just de styckena men inte i andra sammanhang), och då har inte kunskaperna blivit deras ”egna” som de självständigt kan använda i olika musikaliska sammanhang och i sitt eget uttryck. En utmaning för oss alla som arbetar med läroprocesser!

En annan utmaning som SSF har på sin agenda är att bidra till att medlemmarna både kan ta emot och dela med sig av kunskaper under välordnade former. Ulla Magnussons populära fristående kurs i violin- och violametodik, som har anordnats av Musikhögskolan Ingesund (MIGDMI, 15 hp), har nu tyvärr lagts ner, och många nöjda deltagare har uttryckt sina bekymmer över detta i ett brev som är adresserat till bland andra SSF. Hur får vi musikhögskolorna att förstå hur viktigt det är att ta vara på erfarenheter och kunskaper som gagnar oss alla? Vi i SSF kommer att tillsätta en arbetsgrupp som ska se över behoven och försöka forma ett förslag till hur SSF kan bidra till att skapa ett forum för fortbildning, som tillgodoser våra behov och också ger tillfälle för medlemmarna att dela med sig av sina kunskaper. Om det finns medlemmar som vill jobba med detta är ni välkomna att kontakta mig.

Riksförbundet Unga Musikanter (RUM) har också en fortbildning på gång: en kurs för stråkorkesterledare. RUM vill gärna ha SSF som rådgivande partner, och vi har tackat ja. Håll utkik efter utbildningsnyheter på hemsidan (www.esta.se).

Till slut vill jag tacka alla er medlemmar som förgyllde J. S. Bachs 330:e födelsedag den 21 mars genom ert musicerande (se bilden nedan), samt deltog i SSF:s årsmöte samma dag.

Ha en energifull vår! Vi ses väl på ESTA-konferensen i Middelburg 22 maj?

Päiviikki Wirkkala-Malmqvist
ordforande@esta.se

Stråkdagarna i Malmö

En myllrande marknad

Av Fredrik Ström

Stråkdagarna i Malmö är en myllrande marknad av idéer, kunskap och inspiration. Behovet av specialiserad fortbildning är stort, och sammanlagt 127 stråkpedagoger tog tillfället i akt att fylla på kunskapsförråden under andra helgen i januari. Och minst lika viktigt, att knyta kontakter och byta erfarenheter med kollegor från hela landet.

Fredagen var som brukligt dagen med det bredaste utbudet. Förmiddagen var vikt åt stråklärarna vid Musikhögskolan i Malmö, som generöst lät oss följa deras undervisning. På eftermiddagen kunde man välja mellan stråkorkester, folkmusik, medlemsforum och Eva Nivbrant Wedins mycket uppskattade rytmikpass, medan kvällen delades mellan familjen Järveläs Näppäripedagogik och Pedro de Alcantaras utforskningar av cellons möjligheter.

Medlemsforumet var mer strukturerat i år än senast, och med stor sannolikhet är det en punkt som kommer att utökas än mer till nästa gång. Kunskapen hos våra egna medlemmar känns fortfarande som en stor, outnyttjad resurs. Bland dem som delade med sig av sina erfarenheter var Lena Brodin, som demonstrerade sin fiolskola "Fela med färg", och Krista Pyykönen, som sammanfattade sin masterupsats om violinspel och vänsterhänthet.

Pedro de Alcantaras förhållande till sitt instrument och till undervisning känns befriande.

*Nedan till höger:
Wieska Scymczynska.*

*Nedan till vänster:
Mauno Järvelä, Siiri Virkkala (född Järvelä)
och Alina Järvelä.*

de. För oss som är vana vid att skärskåda varje liten detalj och vinkel i vårt eget och våra elevers spel, blir det lätt att rädslan för att det ska bli fel gör att vi tappar känslan av att instrumentet egentligen är en organisk förlängning av vår egen kropp. Att experimentera med att använda instrumentet som slagverk, eller att hålla cello som en baby i armarna och sjunga in i f-hålen, gör att vi får tillbaka en närkontakt med både vårt instrument och de ljud vi frambringar ur det.

Under lördagen var de flesta av våra föreläsare i full aktion. Vi bjöds också på två musikaliska upplevelser. Den första kom som en överraskning, när Ellen Nisbeth inledde Andrine Bendixen Mangs föredrag om kulturskolornas nutid och framtid med en sinnrik sammankoppling av preludiet ur Bachs första cellosvit och en sats ur "Signs, Games and Messages" för soloviola av György Kurtág. Det var ett framförande fullt av charm och uttryck, som fick antalet violaskämt under resten av Stråkdagarna att parkera vid den absoluta nollpunkten. På kvällen, innan stråkmiddagen, använde Mihkel Kerem greppbrådan som lekplats tillsammans med Torbjörn Westman på nyckelharpa, i deras gemensamma konsert i Skandiasalen i Malmö Konserthus. Efter Ysayes "Ballad nr. 6" för soloviola och Mihkel Kerems egna stycke "Tre perversa danser" för nyckelharpa, förenades de båda i det, om möjligt, ännu mer perversa fyrverkeri av toner som utgör Paganinis "Karneval i Venedig".

Den andra kom som en överraskning, när Ellen Nisbeth inledde Andrine Bendixen Mangs föredrag om kulturskolornas nutid och framtid med en sinnrik sammankoppling av preludiet ur Bachs första cellosvit och en sats ur "Signs, Games and Messages" för soloviola av György Kurtág. Det var ett framförande fullt av charm och uttryck, som fick antalet violaskämt under resten av Stråkdagarna att parkera vid den absoluta nollpunkten. På kvällen, innan stråkmiddagen, använde Mihkel Kerem greppbrådan som lekplats tillsammans med Torbjörn Westman på nyckelharpa, i deras gemensamma konsert i Skandiasalen i Malmö Konserthus. Efter Ysayes "Ballad nr. 6" för soloviola och Mihkel Kerems egna stycke "Tre perversa danser" för nyckelharpa, förenades de båda i det, om möjligt, ännu mer perversa fyrverkeri av toner som utgör Paganinis "Karneval i Venedig".

Det som kändes mest revolutionerande under Stråkdagarna var Crissman Taylors, Angus Gibbons och Julia Cowpers workshops om instrumenthållning samt hak- och axelstöd för violinister och violaster. Alla år av

frustrerade försök att få eleverna att hålla sitt instrument på ett balanserat och avspänt sätt fick sin naturliga förklaring – de hak- och axelstöd som finns att tillgå på marknaden idag passar nästan ingen. De flesta hittar till slut en hjälplig lösning, men i slutändan överläter nästan alla av oss en viss procent av bestämmanderätten om var vårt instrument ska sitta åt hak- och axelstöd som inte fullt ut passar oss. Crissman Taylor har efter många års forskning och experimenterade kommit fram till mätmetoder och utprovningrutiner för att konstruera stöd som är helt individanpassade.

Det är i nuläget en dyr och tidskrävande process att åka till Crissman Taylor i Utrecht flera gånger för att prova ut och få tillverkat personligt utformade stöd. Men planerna för framtiden är att dels utbilda fler personer som ska kunna göra utprovning och tillverkning på andra ställen än i Holland, dels att utveckla en basserie hak- och ”nyckelbensstöd”, baserad på de resultat hon har fått fram. För dem som inte vill kosta på en full utprovning så kommer de nya stöden att göra det betydligt lättare att hitta en kombination som passar än med de stöd som idag finns på marknaden. Läs mer om Crissman Taylors verksamhet på www.violinistinbalance.nl och www.artistinbalance.org. Läs även hennes artikel i ESTA News nr. 4 2014.

*Till höger:
Pedro de Alcantara.*

*Till vänster:
Crissman Taylor och
Ulla Magnusson dis-
kuterar hur rörligheten
minskar på både vänster
och höger sida ifall
axelstödet trycker på
bröstmuskeln.*

Fiolbyggaren i Malmö

Välkommen till din nya fiolbyggare i Malmö!

Allt inom stråkinstrument.

Försäljning av nya och begagnade
instrument, stråkar och tillbehör.

Reparation av alla stråkinstrument och stråkar.

Hobby- eller yrkesmusiker, lärare, musikskolor:
vi skraddarsyr en lösning efter era behov.

Ring gärna för mer information.

Fiolbyggaren i Malmö – kvalité till låga priser

Falkmansgatan 3, 217 62 Malmö

Tel 040-855 58

info@fiolbyggaren.se

www.fiolbyggaren.se

Egentligen borde alla undervisa på norska. Det låter så glatt och positivt att man kan ge hur torra och trista instruktioner som helst, och det ändå låter som om man levererade de mest uppmuntrande och inspirerande tillrop. Alf Richard Kraggeruds instruktioner är dessutom allt annat än trista. Han har ett sätt att indirekt närma sig det eleverna behöver arbeta med, ofta inlett med en berättelse eller anekdot, där fokus hela tiden är på musiken och de tekniska detaljerna nästan omärkligt kommer med på köpet. Det gör att undervisningen aldrig tappar flytet, eller tyngs ner av en känsla att det finns en massa tekniska problem som måste lösas. För att kunna undervisa på det sättet krävs en underliggande struktur av kunskap, och den fick vi en inblick i under söndagens synnerligen fullmatade pass med ”lärartips och övningar”.

Alf Richard Kraggerud.

För kontrabasisterna utgick dessvärre Mette Hanskovs planerade pass på söndagen på grund av sjukdom. Men som tur var kunde Maren Reck, som hade haft kontrabaspass fredag och lördag, med kort varsel hoppa in som ersättare. Och helgen avslutades med ett gemensamt stråkorkesterpass, lett från konsertmästarplatsen av Mihkel Kerem.

Stråkdagarnas stora utbud skapar lätt känslan att man missar mer än man hinner med, men det är oundvikligt när suget efter kunskap är så stort och lockar så många. Under några korta pass går det inte att få mer än ett smakprov på vad föreläsarna har att erbjuda. Målet med Stråkdagarna är inte huvudsakligen att vi ska komma hem fyllda av nya kunskaper och förmågor, utan att vi har fått möjlighet att programmera vår kunskaps-gps i nya riktningar. Så att vi hittar stigar vi inte förut har sett, och får modet och inspirationen att vandra dem.

N. Nilsson Fiolbyggare AB
ETBL. 1888

www.fioler.se

Medlem av:
Entente Internationales des Maitres Luthiers et Archetiers d'Art
Verband Deutscher Geigenbauer und Bogenmacher e. V.
Sveriges Violinbyggarmästare

Erikslustvägen 62, 216 18 Limhamn (Malmö)
Tel: 040-15 98 03, E-post: info@fioler.se

**AMATÖR,
MUSIKSTUDENT
ELLER YRKESMUSIKER?**

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrument för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör som stråkar, strängar, stöd, harts, etuier etc.

Vi skickar över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

Din fiol.

GERINGSGATAN 2 · NORRFJÄRDEN
TEL: 0911-20 94 71 · 070-300 00 10
INFO@DINFIOL.SE · WWW.DINFIOL.SE

Vem tar hand om i/e?

Musikhögskolan Ingesund

Av Johan Falk

Innan våren kom av sig besöker jag Musikhögskolan Ingesund en solig marsdag. Visserligen ligger det kvar tunn is på Kyrkviken mellan Ingesund och Arvika, men solen strålar och västra Värmland visar sig från en av sina bästa sidor. Kanske är det den berömda solen i Karlstad som räcker ända till Arvika, på samma sätt som Karlstads universitet numera

sträcker ut sig åtta mil västerut till Arvika. Musikhögskolan Ingesund (MHI) är ju en del av det lärosätet sedan 2002. Ja, Ingesund är alltså det ena av universitetets två campus¹, campus Arvika. (Det andra är naturligtvis campus Karlstad i stadsdelen Kronoparken).

– Att vara del av ett universitet innebär såväl fördelar som utmaningar för specialiserade enheter som till exempel Musikhögskolan Ingesund.

1 Campus är ett universitets- eller högskoleområde, dit ett universitets eller en högskolas verksamhet samlats helt eller delvis. Ordet campus började användas i Sverige mer allmänt i samband med universitetens och högskolornas expansion på 1990-talet. (Ur svenska Wikipedia).

*Göran Lindskog och Carina Hauge-Rouass.
Foto: Johan Falk.*

bägge ligger i Karlstad, i hennes fögderi.

– Så det blir minst en à två dagar i Karlstad och övrig tid här på musikhögskolan. Men det är ju så vackert här och en sådan idealisk miljö för konstnärliga studier, så jag är här så mycket jag kan. Man blir så inspirerad av den vackra naturen utanför knutarna.

Och man håller gärna med. Ingesund ligger alldeles vid stranden av Kyrkviken, som är en del av Glafsforden, med Arvika i horisonten och skog, äng och jordbruk inpå knutarna. Det är mycket naturskönt och lantligt trots att Arvika bara ligger 5–10 minuter bort, Karlstad cirka

Karlstads universitet har dock visat stor förståelse för de speciella omständigheter som musikutbildning på högskolenivå innebär, säger Carina Hauge-Rouass som är prefekt för Institutionen för konstnärliga studier.

Förutom att vara chef för MHI i Arvika, ingår även utbildningarna i dans samt konst- och bildgestaltning, vilka

Carina Hauge-Rouass är född 1957, uppväxt i Timrå, gick musikgymnasiet i Härnösand och har en musikedokumentsation från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm (KMH) 1982. Hon har undervisat inom kommunal kultur/musikskola, förskola, grundskola, gymnasieskola och universitet. Vidare har hon en fil. kand. i musikpedagogik från KMH. Hon har också gått den statliga rektorsutbildningen vid Umeå universitet och påbörjat en masterutbildning i utbildningsledarskap vid samma lärosäte. Ledarskap inom utbildningsområdet, och då särskilt det konstnärliga fältet i allmänhet och musik i synnerhet, är ett av hennes stora intresseområden.

Hon nämner själv att hon större delen av sitt yrkesverksamma liv har haft förmånen att få undervisa barn, unga och vuxna. Karriären började som musiklärare vid Sticksjö skola i Sundsvall och kulturskolelärare i sång, piano, kör och ensemblespel. Efter att ha undervisat i musik på Mittuniversitetets (MIUN) lärarutbildning en tid fick hon ytterligare uppdrag som avdelningschef för Kommunikation och Kultur på MIUN. Sedan var hon rektor för Sundsvalls Kulturskola, chef för Sigtuna Kulturskola och är nu, sedan 1 mars 2012, prefekt för Institutionen för konstnärliga studier vid Karlstads universitet där Musikhögskolan Ingesund ingår.

Hon har under många år haft ett gott och nära samarbete med SMoK (som just har bytt namn till Svenska Kulturskolerådet) och arbetade i styrelsen under sin tid som chef på kulturskolorna. Hon var med och initierade de utvecklingsarbeten som nu går under namnet "Kulturskola 2030". Det är ett projekt, som SMoK och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) driver gemensamt i syfte att utveckla kulturskolan. "Musik- och kulturskolorna är utan tvekan landets största satsning på barn- och ungdomskultur. En viktig uppgift för projektet är därför att skapa nationella strategier för framtiden." (Från SMoK:s hemsida, www.smok.se).

VEM TAR HAND OM I/E?

en timme åt öster och Oslo en timme åt väster med bil och tåg. Och Musikhögskolan Ingesund kallar sig "en nordisk musikhögskola", för att dels markera det geografiska läget, dels det internationella samarbetet.

– Vad gäller muskläroarutbildningen har vi på Ingesund koncentrerat oss helt på "Ämnesläroarprogrammet inriktning gymnasieskolan" som det heter, trots att man enligt den senaste ändringen får behörighet även för hela grundskolan – inte bara högstadiet och gymnasiet som det var från början. Hos oss kan man läsa musik som första och andra ämne. Vi har *inte* musik i kombination med ett annat ämne än musik, som till exempel svenska eller engelska som ämne 2. Det skulle annars kunna ligga nära till hands med tanke på den läroarutbildning som finns i Karlstad.

Och inte heller har vi "Ämnesläroarprogrammet inriktning grundskolans år 7–9" eftersom de nya behörighetsreglerna numera ger läroarstudenterna behörighet även på lägre stadier. Vi har medvetet valt att koncentra oss på kombinationen musikundervisning i gymnasie- och grundskola tillsammans med instrumentalmetodik för kultur- och musikskolan. Vi tror att det ger större anställningsbarhet.

*Musikhögskolan
Ingesund.
Foto: Karlstads
universitet.*

Jag får en grundlig genomgång av hur läroarutbildningen på Musikhögskolan Ingesund är upplagd. Här tar Carina hjälp av studierektorn och mångåriga SSF-medlemmen Göran Lindskog, som är programledare för Muskläroar-

Branschförbundet för kvalificerade
violinbyggare och reparatörer

SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

www.violinbyggarmastarna.se

programmet. Han berättar att studenten har ett huvudämne/instrument med lektioner under alla fem åren för att utveckla sitt eget musicerande. Och i det huvudämnet har man även metodik utspridd under åren. Andra året väljer man ett av på Ingesund fyra möjliga fördjupningsalternativ (ämne 2): Instrument och ensemble, Musik i

klass, Musikteori och komposition eller Musik- och ljudproduktion. Under tredje året har man koncentrerat de kurser som är generella och öppnar på så vis för studier utomlands. Därmed finns det möjlighet för internationellt utbyte under hela eller delar av tredje året.

Närheten till, och samarbetet med, olika musikskolor, folkhögskolor och organisationer i det mindre samhället och regionen är en tillgång som gör att till exempel praktiken för de blivande lärarna är mångsidig och bred. Förutom den verksamhetsförlagda delen av lärarprogrammet (VFU) – det som tidigare benämndes praktik – genomför studenterna också övningsundervisning genom hela utbildningen med början redan den första terminen. Genom att folkhögskolan ligger vägg i vägg med musikhögskolan har man på gångavstånd en unik praktik- och övningsundervisningsmöjlighet. Carina menar även att tillgången till studentbostäderna på folkhögskoleinternatet, den stora tillgången till övningslokaler och ganska få frestelser i småstaden Arvika (drygt 14 000 invånare), utgör några av Ingesunds unika kvaliteter. Och så lärarkåren förstås, tillägger hon.

Vi diskuterar frågan om balansen mellan att utveckla det egna musicerandet och de mer omfattande studierna i metodik och pedagogik,

Wennerströms Musikaffär
– 30 år i branschen

Vi finns i Lerum utanför Göteborg och är helt specialiserade på stråkinstrument och tillbehör. Vi har ett stort utbud av kvalitetsinstrument för såväl nybörjare som yrkesmusiker. Tillsammans med Pohls Fiolateljé i Göteborg erbjuder vi dessutom reparationer och underhåll.

www.wennerstromsmusik.se
thorbjorn@wennerstromsmusik.se
Berghemsvägen 8, 443 35 Lerum
Tel: 0302-147 37 eller 070-957 28 30
Pohls Fiolateljé 031-20 92 42

STEFAN LINDHOLM

Violinbyggarmästare

Invited specially to exhibit a new made violin during
The Queen Elisabeth Competition for Violinists
Brussels 13-15 May 2015

LINDHOLMS – FINA STRÅKINSTRUMENT SEDAN 1907

Besöksstider efter överenskommelse | stefan@lindholmviolinatelje.se | www.lindholmviolinatelje.se

blir duktiga instrumentalister eller sångare och har tillräcklig stor möjlighet att utveckla sitt eget musicerande, menar Göran.

Och Carina håller med och betonar att det är viktigt att man kan få den nya lärarlegitimationen för att vara anställningsbar särskilt i mindre kommuner, där ju möjligheten att kombinera tjänstgöring i obligatoriska skolan och kulturskolan är viktig.

– Och vår instrumental- och ensemblemetodik är ju direkt avsedd för kultur- och musikskolor. Dessutom tycker vi att kvaliteten på vår instrumentalundervisning ligger på så hög nivå att vi (universitetet) i december 2014 ansökte om ”examinationsrätt i musikalisk gestaltning på konstnärlig grund”, det vill säga en

som ju både klassundervisning och instrumentmetodik medför. Efter lärarreformen 2011 har det uttryckts farhågor att de pedagogiska studierna blir så omfattande och krävande att lärarstudenternas eget musicerande blir lidande, påpekar jag.

– Med den uppläggning vi har här på musikhögskolan med egna instrumentallektioner under alla fem åren, kompletterat med ensemble av olika slag, menar jag bestämt att studenterna

*Carina Hauge-Rouass.
Foto: Andreas
Reichenberg.*

”ren” musikerutbildning. Den ansökan prövas nu av UKÄ, Universitetskanslersämbetet.

Något behov av en lärarutbildning för enbart kultur- och musikskolan utan behörighet för lärarlegitimation ser ingen av dem.

– Det finns ju bara några få stora kommuner som skulle ha användning av eller vilja anställa sådana lärare, tror Carina.

Dessutom påpekar Göran att flera av de ämnen som man tidigare enbart räknat till

Musikhögskolan Ingesund har sina rötter i Folkliga musikskolan, som Valdemar Dahlgren grundade. Han var en ivrig folkbildare och skolledare och hade ett stort musikintresse, samtidigt som han också brann för att utöka utbildningsmöjligheterna i västra Värmland. 1905 hade han startat en folkhögskola i Säffle, som 1909 flyttade till Agneteberg i Arvika med nytt namn: Västra Värmlands folkhögskola. När han startade Folkliga musikskolan 1923 blev den en sidoverksamhet till folkhögskolan. På grund av platsbrist flyttade bägge skolorna 1926 till den nyinköpta Ingesunds herrgård, naturskönt belägen vid Kyrkvikens södra strand (5 kilometer från Arvika station), och fick återigen nytt namn: Ingesunds folkhögskola. Idag är Region Värmland huvudman för folkhögskolan, som fortfarande ligger sida vid sida med musikhögskolan, med den gamla herrgården som en av skolbyggnaderna.

Redan 1954 startade musikskolan en tvåårig musikinstruktörslinje, och 1967 inrättades gitarr- och stråkepedagoglinjer. 1978 blev Folkliga musikskolan den nya Musikhögskolan Ingesund (MHI), samma år som även Örebro Musikpedagogiska Institut och Framnäs folkhögskola i Piteå blev musikhögskolor. 2002 blev Musikhögskolan Ingesund en del av Karlstads universitet och tillhör idag Institutionen för konstnärliga studier.

MHI har idag cirka 220 studenter, varav 115 studerar till musiklektare, 30 till musik- och ljudtekniker och 75 går på fristående kurser. Skolans tre musikaliska inriktningar är klassisk musik, jazz- och improvisationsmusik samt folkmusik. (Karlstads universitet har idag cirka 16 000 studerande och drygt 1 200 anställda).

Musikhögskolans nuvarande lokaler ligger på 10 minuters avstånd med buss eller cykel från Arvika centrum. De består av en del från 1930-talet – som då byggdes särskilt för musikskolans behov – där den stora konsertsalen (aulan) ligger. De flesta övriga lokalerna byggdes på 1970-talet och omfattar kammarmusiksalen, ljudisolerade undervisningslokaler, bibliotek och övningsrum med mera. Ytterligare en tillbyggnad, med salar för slagverks- samt jazz- och improvisationsmusik, gjordes 1996. Under fjolåret byggdes den senaste huskroppen, som nu inrymmer den toppmoderna ljudstudion. I april 2014 återinvigdes den helt ombyggda konsertsalen, vilket var slutpunkten på den renovering som under tre år hade gjorts av samtliga lokaler. Läs mer på www.kau.se/musikhogskolan-ingesund.

ESTA:s internationella konferens 1991 ägde rum på Musikhögskolan Ingesund, med drygt 200 deltagare och Svenska Stråkläraryrket som arrangör. Läs mer på <http://estastrings.org/en/conferences/past/48-1991-18-arvika-oslo>.

klassundervisningen är mycket tillämpbara på kulturskolans undervisning, som till exempel allmän pedagogik och gruppmetodik.

Jag undrar varför den fortbildningskurs som Ingesund har anordnat de senaste åren i instrumentalmetik, 15 högskolepoäng, inte kommer att fortsätta nästa läsår. Det är den kurs som violinlektorn och SSF-veteranen Ulla Magnusson har varit lärare på och som de senaste åren har bedrivits i lokaler i Nacka.

– Vi vet att det finns ett stort behov av en sådan fortbildning, svarar Carina. Vi har ju inte haft några svårigheter att få delta-gare till kursen, snarare tvärt om. Men här måste vi inrätta oss i vårt moderuniversitets bestämmelser. De kursöversyner som gjorts de senaste åren har inneburit att också våra kurser har gått igenom. Allt i syfte att säkra kvaliteten och utbudet, bland annat för att tilldelade ekonomiska medel ska användas på bästa sätt. Och då har det framförts att vi skall bedriva den kursen – om den skall fortsätta – på MHI eller i Karlstad. Det finns ingen riktig anledning för Karlstads universitet att anordna en sådan kurs i andra delar av landet, menar man. Så när översynen är klar kan det tänkas att vi tar upp fortbildningskursen igen, för jag ser det som en viktig del av högskolans verksamhet att också svara för fortbildning.

Utsidan på programmet till ESTA-konferensen på Ingesund och i Oslo 1991.

Jag frågar också vilka stråklärare som undervisar på musikhögskolan och får en genomgång av de olika namnen på de olika instrumenten. Och då även de lärare som undervisar i stråkmetik. Flera av dem är ju mycket välkända för mig och borgar för en god kvalitet. Man har många tillresande lärare som undervisar på Ingesund och även är verksamma på till exempel andra musikhögskolor och arbetar som musiker på annat håll. Med den storlek högskolan har, är det lösningen för att kunna erbjuda ett så brett utbud som man gör.

Samarbete med de andra musikhögskolorna i landet har man naturligtvis också på Ingesund. Här blir svaret detsamma som i tidigare intervjuer, dels den så kallade prektorsgruppen med alla musikhögskolerektorer/prefekter, dels en annan samarbetsgrupp för inträdesproven till landets musikhögskolor. Så trots sitt idylliska läge bortanför storstädernas jäkt och stress, ser man sig som en högst modern musikhögskola som ligger i framkanten vad avser musikalisk och konstnärlig utveckling och kvalitet. Musikhögskolan Ingesund utgör ju med sin nyrenoverade aula faktiskt Arvikas konsertsal, och utbudet med offentliga konserter och evenemang man erbjuder är unikt för bygden och en stad av Arvikas storlek.

Söderhamns Akademin

9-15 augusti 2015

STRÅK- OCH PIANOKURS FÖR UNGDOMAR
Individuella lektioner och kammarmusik

Lärare:

Bengt Andersson, piano
Judit Ullén, Pernilla Vosveld & Sara Wijk, cello
Annika Schönning, violin & Catharina Ericsson, violin och viola

Info och anmälan senast 31/5 2015 till catharina.ericsson@comhem.se, 0768-396649

REPORTAGE

PÅ EGEN HAND

Av Fredrik Ström

Hör du till dem som är frustrerade över sin undervisningssituation, där tiden bara räcker till en bråkdel av alla viktiga moment och du inte har möjlighet att lägga upp din undervisning på ett sätt som känns tillfredsställande? Det är lätt att resignera inför arbetsvillkoren som de ser ut i många kulturskolor. Men man kan också göra som Mirjam Charas – ta saken i egna händer och bygga upp sin egen verksamhet.

Söndag till tisdag undervisar Mirjam Charas i Operaimprovisatörernas lokaler på Sigtunagatan i Stockholm. I rummet i gatuplan, som får fungera som upppacknings- och väntrum, trängs bord och stolar med en stor flygel, och väggarna är täckta av inramade fotografier och affischer från Operaimprovisatörernas föreställningar. En brant trappa slingrar sig ner till det rymliga och aningen kylslagna källarummet, där större delen av de vitmålade stenväggarna täcks av tjocka, svarta draperier som tillsammans med den svarta flygeln skapar en sober lektionsmiljö. En sliten, röd plyschsoffa med brokiga kuddar i ena hörnet ger plats åt föräldrar, och hittar man rätt bland draperierna så gömmer sig ett litet pentry och en toalett.

Måndagens första elever är syskonen James (bilden på omslaget) och Emma Stasik som har en halvtimmes respektive en timmes lektion. Sexåriga James plirar finurligt över notställskanten och matar igenom en Wohlfahrtetyd med klangfulla detaché. Efter en dos välförtjänt beröm ber Mirjam honom välja ut något ställe som han skulle kunna förbättra, och han placerar

*Mirjam Charas.
Foto: Jonatan Agami.*

med eftertryck stråken på en passage i mitten av etyden.

– Independent third finger! utbrister han.

James och Emma har amerikanska föräldrar och undervisningen sker på engelska, mest för att det råkade bli så från början. Och eftersom Mirjam just hade kommit tillbaka efter ett års musiker- och pedagogstudier i USA så var det faktiskt att föredra, med alla termer och pedagogiska formuleringar på engelska i färskt minne.

James hinner jobba ingående med flera passager ur både etyden och Theme from Witche's Dance av Paganini ur andra Suzukiboken. Lektionen är varierande och effektiv utan att kännas stressad, och efter en halvtimme har de hunnit med det som är viktigast. Visst, några gånger fladdrar James med blicken och tanken far iväg, men inte värre än att han utan alltför stor ansträngning kan föras tillbaka till verkligheten. När lektionen närmar sig sitt slut tar Mirjam fram en tjock anteckningsbok. Hon fångar James med blicken medan hon bläddrar fram rätt sida.

– So, James, if you're smart... how long do you practice?

– Until I have done what's in my book, kommer det blixtsnabba svaret.

– Well, that's right, and if you're *really* smart you practice the passages that need work.

Så James får dra sig till minnes exakt vilka takter han behöver öva på och hur han ska göra det, vilket punktats ner i boken. Och det är viktigt att allt kommer med; står det i boken blir det gjort – står det inte i boken så kan ingen förälder i världen övertyga honom om att det faktiskt ingick i läxan.

Emma är 8 år och var Mirjams första elev i det som nu heter Mirjam Charas Violin Acade-

Mirjam Charas
undervisar Emma
Stasik.

Foto: Fredrik Ström.

my AB. Hon har spelat i tre och ett halvt år och håller på med första satsen ur Vivaldis a-mollkonsert. Samt etyder, snabbhetsövningar och lägeväxlingsövningar. Och en Seitzkonsert. Emma är fokuserad och målmedveten, och förutom den digra läxan hinner de även med a prima vista och teori. Mirjam sitter bredvid henne och guidar vid behov nästan omärkligt både vänsterhanden och stråkhanden för att bygga in ett så avspänt och tyngdlöst förhållande till instrumentet som möjligt. Undervisningssituationen andas förtroende; elevernas trygghet med Mirjam som person och lärare, likväl som Mirjams förvissning om sina elevers vilja och förmåga.

– Jag tror att vi i Sverige är för rädda för att ställa krav på våra elever, säger Mirjam funderösamt och snurrar höger pekfinger runt en av sina korkskruvslockar, som har frigjort sig från hårsvallet och dansat ner över vänstra kinden. Och att vi därmed både underskattar och understimulerar dem. Risken är att vi sänder signaler om att det vi håller på med inte är särskilt viktigt, och om inte de vuxna verkar tycka att det är viktigt, hur ska vi då förvänta oss att barnen ska tycka det? Jag försöker lära mina elever att ingenting är omöjligt för dem, bara de övar. Jag ställer höga krav på dem och kan bli frustrerad om de någon gång är lite gnälliga, men när jag tar ett steg tillbaka och tänker efter så blir jag imponerad över deras uthållighet och att de accepterar allt jag ber dem göra. Framför allt om de bara är sex år och har en halvtimmes lektion.

James och Emma övar egentligen inte så mycket, men de gör det varje dag – även under

loven. Och 15–20 minuter om dagen räcker bevisligen långt. De har också föräldrar som assisterar dem.

– Någon av oss är alltid med dem när de övar, säger deras mamma Daryl när lektionerna är slut, samtidigt som hon försöker få Emma att låta bli flygeln och James att sätta på sig sin overall. Jag spelade lite fiol när jag var yngre, men jag hade en gammaldags, äldre dam som lärare och slutade ganska snart. Både James och Emma kan mycket mer än jag och min man, men vi kan i alla fall se till att de tänker på det Mirjam har sagt på lektionen och behåller koncentrationen.

Mimi Zweig

Mirjam Charas har en gedigen musikerutbildning från både Sverige och USA. Läsåret 2008–2009 studerade hon vid Indiana University Jacobs School of Music och passade då på att läsa en kurs i violinmetodik för Mimi Zweig. Det ledde till att hon 2009–2011 fick vara dennas assistent vid de månadslånga sommarkurserna vid Indiana University Summer String Academy.

– Jag hade träffat Mimi Zweig ett par gånger tidigare, när hon besökte KMH i Stockholm. Det är hennes metodik jag baserar min

Emma Stasik vid en
Halloweenkonsert 2013.

I bakgrunden pianisten
David Huang.

Foto: Jonatan Agami.

undervisning på. Eftersom jag inte har undervisat så länge känns det tryggt att ha fått en stabil grund, som jag sedan kan bredda och utveckla när jag får mer erfarenhet. Mimis material har en snabb progression, och till viss del har jag fått anpassa det efter svenska förhållanden. Men det fungerar som bäst när jag ändrar som minst. Det viktigaste jag lärde mig av Mimi är att ha ett fördomsfritt förhållningssätt. Visst ställer hon höga krav på sina elever, men hon kopplar aldrig prestationen till deras person. Alla gör misstag och misstagen är bara att se som information, de innebär inte att du är en dålig människa. Sedan gäller det att identifiera problemet och komma fram till en bra metod för att lösa det.

När Mirjam hade avslutat sina studier hösten 2012 så följde hon Mimi Zweigs råd att starta sin egen verksamhet. Genom kontakter fick hon några privatelever som hon åkte hem till och undervisade. Hon hörde sedan av sig till två engelska skolor i Stockholmsområdet, British International Primary School och Tanto International School, och fick på båda ställena erbjuda sina tjänster som en del i deras utbud av aktiviteter efter skoltid.

– Jag hade ännu inget uppbyggt kontaktnät på frilansmarkanden, och eftersom jag tycker om att undervisa så hade jag inget att förlora. Via de engelska skolorna fick jag 15 nya elever på en gång. Så det är klart, hade jag inte fått det tillskottet så hade starten varit mycket tuffare.

*Grupplektion på Tanto International School.
Från vänster: Anna Sjöholm, Hedda Werlinder, Mirjam Charas och Carl Sjöholm.*

Foto: Fredrik Ström.

Sammanlagt har Mirjam 40 elever och tre grupper i veckan. Och det är ungefär vad hon hinner med, eftersom undervisningen måste ske efter skoltid och hon också frilansar som musiker när hon har möjlighet. Hon gör ingen annan marknadsföring än sin hemsida, och hon är nog med att aldrig aktivt ragga elever.

– Det är någonting jag har lärt mig av min fiollärore Henryk Kowalski. Om någon säger till mig att de har en granne som letar efter fiollärore åt sina barn och föreslår att jag ska ringa dem, så säger jag att de är välkomna att höra av sig till mig om de är intresserade. Det kan låta snobbigt, men om det är eleven eller dess föräldrar som kontaktar mig så har de gjort ett aktivt val, de har letat efter en lärare och sökt upp mig. Chansen är då betydligt större att de verkligen är intresserade.

Att starta företag

Att starta sitt eget företag medför viss administration. Mirjam sköter allt själv: fakturor, lokalhyra, kvitton, konserter och föräldrakontakter. Det enda hon överläter åt en konsult är bokföringen.

– Det är lite pyssel, men det är ett arbete jag inte har något emot att göra om det medför att jag kan få lägga upp verksamheten på mitt eget sätt. Jag tycker om känslan av kontroll det ger mig, och att klistra upp kvitton på papper för att skicka in till Skatteverket kan till och med vara avkopplande som omväxling. Det som var svårast till en början var att komma fram till vad lektionerna skulle kosta, men det hjälpte att komma in på de engelska skolorna där jag kunde se vilka avgifter andra lärare i liknande situation hade.

Avgiften för att spela i en privat verksamhet av det här slaget är förstas mycket högre än i en kommunalt finansierad kulturskola. Man kan köpa antingen 30 eller 60 minuters lektion, men det är alltid Mirjams pedagogiska ställningstagande som styr längden på lektionen. Om eleven inte hinner öva tillräckligt mycket för att det ska motivera en längre lektionstid så blir det heller inte aktuellt. Helst ska de yngre eleverna även ha en grupplektion i veckan, vilket inte alltid är möjligt om grupperna ska bli tillräckligt homogena. En högre avgift behöver dock inte vara en nackdel.

– Avgiften kan göra att föräldrarna vill ha mer valuta för pengarna, även om det inte alltid är så. Jag brukar säga att fiollektionerna kostar, men att övningen är gratis. Så de flesta förstår att för att få ut så mycket som möjligt av lektionerna så måste de öva hemma. Det är klart att det finns risk att vi går mot ett samhälle där kvalitativ musikundervisning blir förunnat de som har råd att ta privatlektioner. Jag tänker ibland att det är tråkigt att kostnaden gör att det är elever som inte har råd att börja spela hos mig. Men jag är ny som lärare, och någonstans måste jag börja. Det viktiga för mig är att jag får arbeta efter en metod som jag tror på.

Tanto International School

I dag har Mirjam lämnat British International Primary School men undervisar två dagar i veckan på Tanto International School på Södermalm. Inklämd i bottenvåningen på ett av de tio våningshus som ligger som relikter från miljonprogrammets glansdagar i området mellan Södersjukhuset och Årstaviken, finns en liten skola vars inre är betydligt färgrikare än vad de smutsgrå fasaderna låter ana. Atmosfären är lugn och gemytlig, lärarna kallas mister och miss, man har en lättvariant av skoluniform i form

*Anna Sjöholm
drömmer om Jamaica.
Och mango.
Foto: Fredrik Ström.*

av en blå sweatshirt med skolemblem, och de elever som är kvar i skolan efter skoldagens slut verkar inte ha lidit några allvarigare men av det som i en svensk skola skulle ha kunnat kallas för överdriven disciplin. Den här veckan är det föräldrasamtal, så Mirjam får tillfälligt ha sina lektioner i en kombinerad bild- och musiksal med ukulelefodral upphängda på krokar och färgglada djurmasker pryddigt uppställda på hyllor längs ena väggen. Bänkarna är ställda åt sidan, så det finns gott om plats.

Torsdagen börjar med en grupplektion med Hedda Werlinder, 11 år, och syskonen Carl och Anna Sjöholm, 10 respektive 12 år. Det är en mycket varierad timme med uppvärmning, skalor och treklanger, teori, a prima vista, ensemblespel och uppspelning av solostycken för varandra. Eleverna är aktiva och koncentrerade och Mirjams mjuka men tydliga auktoritet ger lektionen ett behagligt flyt. Även här sker undervisningen mestadels på engelska. Efter grupplektionen har Anna sin egen lektion där hon arbetar med det hon ska spela upp i sin gradeexaminering senare i vår. Stycket för dagen är Mango Walk.

– Always listen so you make a beautiful sound, säger Mirjam lugnt medan hon försiktigt styr Annas stråke närmare stallet. Don't be afraid to scratch and avoid dull sounds on the fingerboard.

Anna koncentrerar sig och försöker titta på både stråken och vänsterhandens fingrar samtidigt. Hon kan stycket bra, men tonen spricker och en liten rynka springer snabbt över hennes panna. Mirjam låter henne ta ner instrumentet och pekar sedan på flaggorna som hänger på trådar i taket som färggrann tvätt. Hennes röst låter plötsligt loj och lite släpig.

– So, Anna... imagine you are in Jamaica. I don't know exactly what Jamaica's flag looks like but...

– There, säger Anna snabbt och stråken far upp som ett lasersvärd i riktning mot ett grönsvart papper med ett gult kryss.

– Are you sure? How do you know?

– Usain Bolt is from Jamaica, svarar Anna tvärsäkert och sänker stråken. The fastest man in the world.

– Oh, that's good. Mirjam nickar menande mot den del av väggen som är täckt av en djupblå havstapet med allsköns fiskar och färggranna vattenväxter. Now... imagine you're in Jamaica eating a mango at the beach. Watch the flag and think only of that.

Anna funderar en stund och vänder sedan blicken mot flaggan och börjar spela. Rummet fylls av en avspänd, fyllig ton och ett mjukt sväng, och efter halva låten har hennes spända anletsdrag mojnadt och kroppen böljar försiktigt fram och tillbaka efter musikens puls.

hade varit tydlig med det så hade de inte övat varje dag. Vi matas med en mediabild att inom exempelvis musik eller abstrakt tänkande så kan man bli bra bara genom att ha talang. Här tror jag att vi lärare kan vara tydligare, alla behöver repetition och övning. Disciplin är något man måste lära sig, det är extremt ovanligt att man har det naturligt.

Kontrakt

Föräldrarna får skriva på ett kontrakt när deras barn börjar spela hos Mirjam, vilket dels handlar om antal lektioner, kostnad och betalning men även innefattar ett policydokument som listar vad elever och föräldrar behöver tänka på. Där framgår att alla elever förväntas öva varje dag, och att föräldrar förväntas lyssna på alla lektioner, anteckna och hjälpa till med övningen hemma.

– Jag är medveten om att alla elever inte har tid att öva varje dag, säger Mirjam. Men många gör det faktiskt. Även här på Tanto tappade barnen hakan när jag sa att det är daglig övning som gäller, men de förstod och accepterade det, och när de märkte att det blev resultat så blev det förstås mycket roligare att spela. Om jag inte

*Elin, Maya och Rebecca under en höstlovskurs arrangerad av Mirjam Charas 2013.
Foto: Yuka Bank.*

Mirjam betonar att undervisningen är ett samspel mellan eleven, läraren och elevens föräldrar. De föräldrar som har möjlighet är med på lektionerna när eleverna är yngre. Och de som av olika anledningar inte har den möjligheten försöker hon ändå ha kontakt med för att förmedla vad deras barn behöver göra hemma.

– De elever som har gått snabbast framåt är de vars föräldrar har suttit med på lektionerna, antecknat och varit delaktiga i övningen hemma. Föräldrarna är en resurs som man som lärare behöver ta vara på.

Kollegor

Att driva ett ensamföretag innebär inte att man behöver vara helt utan kollegor. På Tanto International School har Mirjam blivit en uppskattad

Mirjam Charas (född 1985) började spela violin vid 9 års ålder på kommunala musikskolan i Upplands Väsby. Den knappa undervisningstiden som erbjöds där var efter några år inte tillräcklig, och som 13-åring började hon istället studera privat för Mirka Malmi och Karin Eriksson, då elever vid Edsbergs Musikinstitut. Under gymnasietiden studerade Mirjam parallellt för Jan Ridell på Södra Latins musiklinje och för Marc Power privat. Efter gymnasiet följde ett års studier för Inge Hällkvist vid Musikkonservatoriet Falun och därefter studier vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm för professor Anna Lindal och professor Henryk Kowalski.

Efter att 2008 ha erhållit konstnärlig kandidatexamen från musikerprogrammet vid KMH studerade Mirjam ett år vid Indiana University Jacobs School of Music, USA. Där fortsatte hon med studier för professor Henryk Kowalski i violin samt violinmetodik för professor Mimi Zweig och orkesterstudier för professor Alex Kerr. Under tre somrar (2009–2011) var hon dessutom Mimi Zweigs assistent vid Indiana University Summer String Academy. Sommaren 2010 avslutade Mirjam sina studier vid Indiana University och erhöll det prestigefyllda Performer Diploma (solistdiplom). Sedan följde återigen studier vid KMH som hon avslutade 2012 med en konstnärlig masterexamen med orkesterinriktning.

Mirjam har spelat i orkestrar som Sveriges Radios Symfoniorkester, Norrköpings Symfoniorkester, Gävle Symfoniorkester, Kungliga Hovkapellet, Norrbottens Kammarorkester, Stockholm Concert Orchestra, Camerata Nordica och Stockholms Nya Kammarorkester (SNYKO).

Hon har mottagit stipendier från Kungliga Musikaliska Akademien, Rotary, Lions, Byggnads Kulturstipendium, S:t Johanneslogen S:t Erik samt Indiana University, USA – Dean's Scholarship och Summer Festival Orchestra Scholarship.

2012 startade Mirjam sin egen violinskola i Stockholm, Mirjam Charas Violin Academy AB, genom vilken hon undervisar ett fyrtiotal elever.

Läs mer om Mirjam Charas verksamhet på www.mirjamcharas.com. Där finns också information om hennes sommarkurs för elever i åldrarna 5–15 år som äger rum i Stockholm 13–17 juni.

medlem av den lilla skolans kollegium. I vår ska hon samarbeta med en cellolärare och ordna en gemensam kurs under fem lördagar. Och tillsammans med andra musiker- och pedagogvänner ordnar hon för tredje året i rad en sommarkurs direkt efter skolans slut. Ett par gånger per termin har eleverna konsert, vanligtvis på Forum – en fristående kulturscen som ligger granne med Operaimprovisatörernas lokaler. Till konserterna hyr Mirjam in en pianist och bjuder också in musikerkollegor som tillsammans med henne spelar för eleverna och visar hur långt man faktiskt kan komma.

I konkurrensen om barns och ungdomars fritid vänder många lärare och skolor ut och in på sig själva för att tillmötesgå elevernas alla önskemål och nycker. Lärarna blir mer underhållare och spelkompisar än pedagoger och undviker allt som de tror kan göra att eleverna ledsnar och slutar. Vilket snabbt devalverar yrket.

– På många håll har en kundmentalitet smugit sig in, vilket är att göra barnen en björntjänst, säger Mirjam. Vår uppgift som lärare, och föräldrar, är inte att se till att barnen hela tiden är glada och undanröja alla hinder i deras väg. Vår uppgift är att utbilda och uppfostra dem till att bli bra människor. Hur ska de annars lära sig att

hantera det som bjuder motstånd eller uppskatta när det långsiktiga arbetet verkligen ger resultat?

Det finns både för- och nackdelar med en egen verksamhet. För många skulle det kännas utsatt och riskfyllt att lämna en trygg anställning, även om man är inte är tillfreds med arbetsvillkoren. För Mirjam har etableringen gått ganska lätt, det hade varit betydligt svårare att ta steget om hon redan hade haft ett fast jobb i en kulturskola eller orkester.

– Det man måste fråga sig är om man tycker att det är värt att gå ner i lön, ha fler arbetsuppgifter och stort eget ansvar för att få en mer tillfredsställande arbetssituation resultatmässigt. Man behöver ta marknadsmässigt betalt och får inte vara rädd för att ställa krav. Den stora fördelen är att jag får bestämma själv, jag ser att det blir resultat och njuter av mina elevers framsteg. Jag har inte någon ambition att de ska bli yrkesmusiker, men jag vill att de ska ta det seriöst och få en gedigen grund. För då blir det roligt för både dem och mig.

klassiskt | jazz | folk | komposition

DRÖMMER DU OCKSÅ OM ETT LIV MED MUSIKEN?

Spetsutbildning
Riksintag

Sveriges ledande musikhögskoleförberedande utbildning – under snart 50 år.

Läs mer på:
musikonservatoriet.com

MUSIKONSERVATORIET
FALUN

Foto: Bengt af Geijerstam

ERIC SAHLSTRÖM-STIPENDIET 2015

Välkommen att söka! Sista ansökningsdag 30 april.

Stipendiet består av en eftertraktad plats på fiol- och nyckelharpskursen på Ekebyholms slott i Uppland den **21–25 juni**.

För att söka stipendiet ska du vara mellan 13–20 år och spela nyckelharpa eller fiol. Ansök genom att spela in två valfria låtar i mp3-format (solospel) och ge en kort beskrivning av dig själv.

Ange namn, ålder, adress, telefonnr och e-postadress och sänd in din ansökan senast den **30 april** till:

Eric Sahlströms Minnesfond, att. Lars Lindkvist, Brygguddslingan 17, 197 91 BRO. Du kan också maila din ansökan till: lars.spelman@gmail.com

Mer info på: www.ericshahlstrom.se/stipendium

Sporre eller stressfaktor?

Gradesystemets för- och nackdelar

Av Linn Lillsunde

Man kan ha många åsikter om huruvida det finns en plats för strukturerade prov inom frivillig musikundervisning. Är det inte tillräckligt med stress i skolan? Borde inte musiken ändå få vara en oas, fri från externa krav, som kan avnjutas i och för sig själv? Jag är född och uppvuxen i Sverige och började spela fiol i Stockholms kommunala musikskola. Sedan 2006 har jag bott utomlands, varav sju år i England där jag studerade musik och arbetade som fiollärare. I och med detta känner jag att jag har sett båda sidor av hur ett examenssystem kan påverka musikundervisning och -inläring.

När jag först kom till England förundrades jag av hur bra folk var på att läsa a prima vista. När jag själv med nöd och näppe krånglade mig igenom symfonin som just satts på mitt notställ flög min engelska pultkamrat igenom samma stycke utan större svårigheter, trots att ingen av oss hade haft chansen att öva på det i förväg. Min erfarenhet delades av alla de internationella studenter som jag råkade på under min tid som student. Vi satt många gånger och förundrades över detta fenomen. Var det kanske genetiskt att kunna koppla ihop hjärna och fingrar så fort? Något i den brittiska husmanskosten som på något vis fick dem att läsa och spela snabbare än oss andra? Entré Gradesystemet. Visst hade jag hört talas om detta unika musikexamenssystem tidigare, men det var inte förrän jag började arbeta med de yngre barnen på The Purcell School for Young Musicians, och framför allt när jag fick egna fiolelever, som jag slängdes in i denna värld av noggrant planerade nivåer av skalor, stycken, a prima vista, gehörsträning och teori.

En sammanfattning

Det finns två musikexaminationsorgan i Storbritannien: Trinity Guildhall, som är kopplat till Trinity College of Music och Guildhall School of Music and Drama, och ABRSM som står för Associated Board of the Royal Schools of Music och är kopplat till Royal College of Music, Royal Academy of Music, Royal Northern College of Music samt Royal Conservatoire of Scotland. Då jag mest har haft att göra med ABRSM är det deras system jag känner till bäst. ABRSM firar i år 125 år och har varje år 600 000 kandidater till sina examina i 93 olika länder världen över.

Linn Lillsunde.

Gradesystemet är indelat i åtta examensnivåer, från nybörjare till strax innan högskolenivå. Eleven spelar upp sitt program av skalor och stycken för en examinator, som även testar dennes gehör och a prima vista. Man har möjlighet att göra sitt prov under en av de tre examensperioderna: strax innan jul, vid påsk samt innan sommaren. Varje instruments kursplan uppdateras ungefär vart tredje till femte år (min egen teori är att den främsta orsaken till detta måste vara för att skona examinatorernas nerver från att höra samma stycken

år ut och år in). Personligen har jag funnit det enormt hjälpsamt att få en fingervisning om vilka skalor och tekniska utmaningar som mina elever bör vara beredda att ställas inför. Varje "grade" har sin egen uppsättning av skalböcker och stycken att välja mellan, samt böcker för a prima vista, gehör och teori. Eleven förväntas spela tre stycken ur olika tidsepoker valda ur tre olika listor: barock/tidig musik, romantisk musik samt nutida eller folk/världs/populärmusik. Varje lista består av sex stycken att välja mellan, och varje bok kommer med cd-ackompanjemang att öva till, både med och utan soloinstrument. Bara en sådan sak är enligt min erfarenhet en mycket välkommen hjälp för att motivera eleverna att öva, hjälpa dem med pulskänsla och musikalitet och naturligtvis för att förbereda dem inför provet, som sker med pianoackompanjemang.

Stolthet

Jag har ju märkt att barn tycker om att få bevis på sina framgångar, och vad är väl mer självförtroendeingivande än att kunna visa upp något så konkret som ett diplom för sina föräldrar? En av mina första privatelever var Antonia, en späd och lite blyg sjuåring vars far hade spelat valthorn i sin ungdom. Han var mycket engagerad i hennes fiolspel, och Antonia gjorde snabba framsteg med hans hjälp. Efter knappt nio månaders un-

dervisning gjorde hon sin första Grade-examen, spelandes fyra olika skalor och tre små stycken på cirka en minut vardera. När hon kom för att meddela mig att hon blivit tilldelad Distinction – det högsta betyget – gick det inte att undgå att se att hur stolt och upprymd hon var och om möjligt ännu mer motiverad att fortsätta spela fiol. Det var i den stunden som jag själv blev Gradeexamenfrälst. Det finns inga ord för att beskriva hur lycklig och stolt jag själv blev över hennes bragd.

Självklart går det inte lika bra för alla elever, men bara tanken på en examen sätter fart på de flesta barn. En av mina nuvarande elever, en åttaåring vars egen mamma till och med sagt att ”hon kommer aldrig att bli någon Anne-Sophie Mutter”, fick jag kämpa ganska mycket med i början för att hjälpa henne behålla koncentrationen på fiolspelet. Vi enades om att satsa på en Grade 1-examen för att ge henne ett fokus, och häromveckan blev jag alldeles mällös när hon plötsligt frågade mig med allvarlig röst om hon hade lyckats korrigera sin stråkföring – något jag flera gånger hade instruerat henne i, men som jag antog hade fallit in i glömskans vrår. Erkännas bör att hon är nervös för att inte bli godkänd, vilket jag har bedyrat på min yrkesheder inte kommer att hända så länge hon slappnar av och har roligt.

Inte bara spel

Det jag tycker är mest intressant i Gradesystemet är nog ändå testen i a prima vista, gehör och teori. När jag tog studenten hade jag knappt några grunder alls i gehör och teori, varför jag valde att gå en förberedande musiklinje i två år för att komma upp i högskolenivå i dessa ämnen. Att redan från absoluta början få en helhetsbild av vad det innebär att vara musiker tror jag är ovärderligt.

Gehörsprovet ser olika ut för olika nivåer, men i stora drag är det uppdelat i fyra sektioner. Den första går ut på att klappa i takt till ett stycke spelat av examinatorn på piano och identifiera taktarten, samt eventuellt imitera en rytm. Därefter att sjunga en fras spelad på pianot, alternativt noterad skriftligt. Vidare att identifiera vad som skiljer sig i en fras efter att examinatorn spelat den först korrekt och sedan med en ändring, samt slutligen att svara på frågor om till exempel dynamik, tempo och karaktär i ett stycke spelat på piano.

Teoriproven är obligatoriska i och med Grade 5 och skrivs vid ett separat tillfälle. På de lägre nivåerna ställs frågor om noter och rytm, för att senare komma in på harmoni, kontrapunkt och komposition, såväl som kunskap om kompositörer och deras verk.

A prima vista känns ibland som en bortglömd släkting som man bara ringer till när det verkligen krävs av en. Jag har märkt att när jag ger mina elever i uppdrag att dechiffrera en fras ur en av övningsböckerna så ställs verkligen alla deras kunskaper och instrumentella färdigheter på prov. Det går inte längre att gömma sig bakom igenkännandets blasémässiga genomspelning av gamla stycken, och det bidrar till att bygga än starkare broar och snabbare trafikleder mellan huvudets reception och kroppens exekution.

Det är ytterst få som inte får godkänt på en Gradeexamen. I de allra flesta fall beror det då på att en förälder eller lärare har anmält en elev till en alldeles för hög Grade alldeles för tidigt, kanske för att kunna avancera snabbt och ha något att skryta med. Baksidan är ju trots allt att det med ett examenssystem blir otroligt lätt att jämföra sig med andra jämnåriga, vilket förstås kan leda till avundsjuka och dåligt självförtroende. Men det är naturligtvis risken även på andra områden, särskilt då i skolan eller inom sportvärlden. Så länge man inpräntar i sin elev att det inte är någon tävling det handlar om, utan att det snarare är en årlig höjdpunkt där man får chans att visa upp vad man har lärt sig, så är jag övertygad om att ett examenssystem vore ett välkommet tillskott för de allra flesta musikelever i Sverige.

**VIRSERUMS
MUSIKDAGAR**

Instrumentalkurs 21-27 juni
Violin-Viola-Cello-Piano

Lärare:
Wieska Szymczyńska, Jakob Ruthberg
Samuli Örnströmer och Marianne Jacobs

För stråkspelande ungdomar från 10-20 år och pianister från 12 år.
Du får daglig undervisning på ditt instrument och i kammarmusik.
Under veckan får du själv framträda och i mån av plats gå på Musikdagarnas konserter. Kursen startar söndag 21 juni kl 16.00 och avslutas kl 27 juni kl 16.00. Sista anmälningdag: 4 maj

Anmäl på www.virserumsmusikdagar.se/instrumentalkursen
km@lansmusiken.se

Lansmusiken
ESTABLISHED 1981

TA DIG TON

Helgen som var åkte jag till Ånge på en **stråkorkesterkurs** som Sveriges Orkesterförbund anordnade. Vi var 14 personer som trotsade SMHI:s klass 1-varning och åkte dit. Förutom från Ånge så kom deltagarna från Östersund, Kramfors, Uppsala och Timrå. Vi var glada amatörer samt några musiklektörer som ville lära oss mera.

Jag hade med mig två elever från Timrå: Minda och Emil, 12 respektive 11 år. De spelar i min äldsta orkester, Timråfilolerna, och här såg jag möjligheten för dem att få spela med vuxna. Även från Kramfors kom tre elever, men de var lite äldre än mina. Vår instruktör var Bengt-Erik Norlén. Han hade det inte lätt, för ibland lät det förskräckligt illa. Men med stort tålamod fick han oss att förstå lite stråkteknik och att kunna spela både pianissimo och fortissimo. Det var en bra kurs som vi gärna vill ha igen, och då hoppas jag att fler tar chansen att vara med.

Jag känner mig irriterad på att vi har så låga krav i kulturskolan. Vi ska locka och charma för att barn ska söka till oss. Sedan ska all undervisning vara KUL! Är den inte rolig så slutar barnen att spela. Som pedagog måste vi alltid vara "roliga", för annars är det inte kul att spela. Vi har en väldig press på oss att behålla våra elever. Inga elever – inget jobb.

Kanske kunde det vara lite fastare ramar och att vi ändå skulle kunna ha vissa krav (som naturligtvis ska vara individanpassade). Även inom instrumentalmusiken kan man ha mål att uppnå. Om vi ser på andra länder så finns till exempel Gradesystemet (jag vet att det även finns i Sverige). Att uppnå olika kunskapsnivåer inom stråkundervisningen tror jag inte är negativt. Man kan ju även ha olika nivåer i folkmusik. För en elev att få känna att den har uppnått en viss nivå tror jag kan vara en positiv drivkraft. Kanske vi till och med kan ha tävlingar på lägre nivåer. Hör gärna av er och berätta om era erfarenheter.

Vi har heller inte några krav på att eleverna ska **spela terminen ut**. Trots det brukar jag framföra min önskan till föräldrarna att eleverna inte ska sluta mitt i terminen, men det glömmes många ganska snart. Många elever "provar på" att spela men slutar efter ett tag och börjar "prova" något annat. Jag hade två elever som slutade efter jul. Den ena tyckte inte att det var roligt längre. Den andra har varit glad på lektionerna och orkestern men vinglat lite hit och dit om hon skulle fortsätta spela eller inte. Hon var duktig men hade höga krav på sig själv. I alla fall hade hon nu bestämt sig för att sluta, och föräldrarna stöttade henne i det beslut hon tog. Visst är det bra med föräldrastöd, men tänk om föräldrarna lite oftare skulle försöka få sina barn att inte sluta, att fortsätta kämpa. Ska man nå framgång i livet så måste det finnas lite kamp också. Nu undrar jag hur länge hennes spel- och klasskompis kommer att fortsätta spela.

I juni 2014 hade jag ett läger i Timrå dit elever och lärare kom från både Kiruna och Ryssland. I slutet av mars är det dags för mig och en grupp elever med föräldrar att åka på **svarsvisit till Kiruna**. Det ska bli väldigt spännande och

intressant. Det tråkiga är att bara halva orkestern följer med. Idén med att göra läger, resor, utbyten och konserter tillsammans är ju att göra något som sammansvetsar gruppen. Nu vet jag inte riktigt hur jag ska förhålla mig till de elever som inte ska med. Det är ju en förberedelsestid med övning och att se fram emot resan tillsammans. Nu känns det lite konstigt att vara glad och positiv på orkesterrepetitionerna, och att prata om hur lång tid vi har kvar tills vi ska åka, när inte alla ska med. Det gäller att vara professionell och inte visa mig ledsen över att vissa elever inte följer med. Det är svårt när vi arbetar med en frivillig verksamhet och inte kan kräva något tillbaka.

Jag gick ut tidigt i höstas med information till föräldrarna och hade en intresseanmälan innan jul. Nu har jag haft en slutgiltig anmälan. Det har alltså funnits god tid att bestämma sig. Men det tar tid när inte alla svarar. Nu i veckan sände jag ett mejl till en mamma som inte hade svarat. Jag tänkte att ursprungsmejl kanske inte hade kommit fram. Jag skrev att jag skulle ringa henne och sända all information i pappersform med dottern om hon inte svarade (ja, jag provade att ringa också). Men nu svarade hon att hon hade läst alla mejl men var dålig på att svara och att hennes dotter inte skulle med på resan. Ja, ja... så kan man också göra. Det hade inte gjorts något om hon hade svarat för några månader sedan. Så igår morse fick jag ett annat mejl där en anmäld mamma med dotter hoppade av på grund av den långa resan (den har ju varit lika lång hela tiden). Så i går kväll fick jag ett sms där ännu en flicka hoppade av, varför vet jag inte.

Jag kände mig nedstämd i går kväll. Ni kanske vet hur det känns när man förlorar drivkraften och glädjen i sitt jobb. *Det är svårt att vara en eldsjäl.* Jag tror att många av er som läser kan känna igen er. Jag har lagt ner så många timmar på att förbereda resan genom att kolla tidtabeller, kostnader etcetera. Jag har även bytt resedatum då ett nationellt prov krockade med resan.

Det är inte roligt att lägga ner så mycket jobb när man inte får ett riktigt gensvar. Jag frågar mig också om jag har gjort något fel, och om jag hade kunnat göra det på något annat sätt? Men varför ordnar jag så barnen får vara med på läger, samarbeten, spela på konserter och spelmannsstämmor? Det ingår ju inte i mitt jobb, eller gör det det? Mitt svar blir: jag gör det för att barnen ska få uppleva glädjen med att spela.

Hur som helst så är vi just nu nio elever och tio vuxna som ska åka. På måndag har jag kallat till föräldramöte. Nu hoppas jag att inte fler hoppar av eller att några blir sjuka. Vi som åker kommer att få en mycket rolig och bra konsert- och lägerresa. Vi kommer att träffa de elever som kom till oss i Timrå och deras lärare Tanja som förbereder vårt besök så fint. **Vi kommer att få ett minne för livet!**

Marita Sandberg – fiolpedagog
marita.sandberg@bredband2.com

NOTISER

In memoriam

Till en älskad lärare

Det är tack vare dig jag är där jag är idag. Om det är något bra eller dåligt ska vara osagt, och det var något vi ofta pratade om. Ibland kändes det som om du hade dåligt samvete för att du lärde mig så mycket att jag till slut bestämde mig för att satsa på musiken.

Jag sökte till stråkorkestrarna i Järfälla musikskola när jag gick i fjärde klass och hade tagit follektioner ett par år. Jag spelade Trumpetmnuett ur Carl-Bertil Agnestigs Vi spelar fiol 2. Fort, falskt och förfärligt. Kort därefter blev du min lärare.

Jag minns den lilla papperslappen där du med prydlig handstil hade punktat ner min sommarläxa. Den satt först i min notpärm. Därefter följde de etyder och skalor som du hade kopierat. Och sedan de orkesternoter jag behövde lära mig. Det var den enda sommarläxa jag verkligen gjorde.

Vi hade långa lektioner på lördagarna. Musikskolans kommunalgrå korridorer doftade gammalt arkiv, och på väggarna hängde gulnade, styva planscher av papp från 60-talet. Ofta var jag där hela eftermiddagen och stod i ett rum och övade medan du hade andra elever. Det jag såg fram emot mest var pauserna i personalrummet, när vi drack snabbkaffe och du öppnade fönstret och rökte fast man inte fick. Du talade med mig som om jag var vuxen, och du lyssnade på vad jag sa.

Ibland hjälpte jag dig med att sätta stråk och fingerringar i orkesternoterna. Om vi hade noter från Musikaliska Akademiens bibliotek så suddade du först allting så att stämmorna var helt rena. Borden där vi satt var alldeles täckta av sudd. Och blyertspennorna var alltid nyvässade. Vi lyssnade om och om igen på en inspelning för att försöka höra vilka stråk de gjorde. Det var viktigt att stråken stämde mellan stämmorna. Annars var det bara att sudda och göra om. När vi till slut

kopierade noterna slängde vi alltid minst lika många kopior som de vi sparade. För de skulle ju vara raka. Ofta tog du med dig den sneda högen hem för att ingen skulle se hur mycket papper vi hade slösat.

Under många år var du en viktig person i mitt liv. Jag hoppas du förstod det. Ibland ringde jag dig utan att vilja något särskilt, och vi kunde prata i timmar. Jag kan fortfarande ditt nummer utantill, trots att du bytte för flera år sedan. De sista åren träffades vi inte så många gånger, men vi hördes på telefon ibland. Och då var det precis som om vi hade talats vid igår.

Vi hade pratat om att vi skulle ses i vår. Det kommer vi att göra, men inte under de omständigheter vi hade tänkt. Varje dag ser jag på tavlan du hjälpte mig att köpa som hänger över byrån hemma. Den föreställer ett hus med tak av mossa i en mörk skog. Ur huset sticker ett glatt skelett upp ansiktet genom skorstenen och skrämmer en förfärad Snövit i trädgården utanför. När jag ser den så tänker jag att jag skulle vilja ringa dig, för att prata en stund. Utan att vilja något särskilt.

*Fredrik Ström
Violinpedagog*

Peter Wirdestam, violinpedagog och dirigent, blev 59 år gammal.

*Peter Wirdestam
undervisar Fredrik
Ström 1983.*

Foto: Stellan Ström.

In memoriam

”Georg Övermyrs cello har tystnat” stod det i Västerviks tidning i slutet av januari sedan vår medlem, alltifrån förbundets grundande, somnat in, 92 år gammal. Georg var en eldsjäl, musikentusiast och kulturpersonlighet av stora mått. Och Gamleby och Västervik kom att bli platserna för hans livsgärning.

Bördig från Gästrikland hamnade han på Ingesund 1943, och fick där sin utbildning. Den legendariske Valdemar Dahlgren var hans rektor, och på Ingesund träffade han också sin blivande hustru. De kom att bilda ett musikalliskt hem, och bägge var mycket aktiva i musiklivet där de bosatte sig. Efter några jobb i Värmland, bland annat som musikkonsulent, värvades Georg 1960 av skolstyrelsen i Gamleby. Sen kom han och hustrun att bli Tjustbygden trogna resten av livet. Han startade Gamleby kommunala musikskola, och undervisade inte bara i musikskolan utan i början även i Odensvi och Lofta och på mellan- och högstadiet i Gamleby. Men han var i första hand stråkpädagog, och även om han behärskade hela stråkfamiljen var det cellon som var hans huvudinstrument. Det är för hans mångåriga gärning som engagerad stråklärare vi i SSF minns honom.

När SSF skulle bildas 1973, och det sändes ut ett upprop till musikskolor över hela landet, var det självklart att Georg hörsammade kallelsen och tog tåget till Stockholm för att delta i den allra första sammankomsten på Kungl. Musikhögskolan. Han uppskattade mycket mötet med kollegor och att utbyta tankar och idéer om stråkundervisning, inte minst om pedagogisk repertoar, och han höll aktivt kontakt med kollegor och med förbundet under alla år.

Och pensioneringen var naturligtvis inget som Georg lät sig hejdas av. Vid 71 års ålder, 1994, startade han sommarkurserna för stråkspelande ungdom, som fortfarande anordnas varje sommar på Gamleby folkhögskola och syftar till att fånga upp unga stråktalanger. Och det var Georg som genom att engagera sig i en lokal stiftelse såg till att kursen finansierades, och att även stiftelsens avkastning användes på bästa kulturella sätt, bland annat med musiksalonger där unga talanger framträdde.

Georg dirigerade också utanför tjänsten och var under sin aktiva tid bland annat ledare för Västerviks Orkesterförening, Gamleby Kammarorkester och Gamleby Ungdomsorkester. När orkesterföreningen gav sin 80-års jubileumskonserter härom året, var 90-åriga Georg självklart en av gästdirigenterna.

Vi är stolta över att ha haft Georg som kollega och en av våra medlemmar, och många, tusentals,

*Georg Övermyr.
Foto: Hans Brandin,
Västerviks-Tidningen.*

är de ungdomar, amatörer och professionella musiker som har lärt sig och entusiasmerats av Georg, och har honom att tacka för sitt musikkunnande. Han citerade gärna sin gamle Ingesundsrektor och påpekade att dessa ord hade han försökt leva efter, nämligen ”Det är långt viktigare för ett lands musikkultur vad som spelas av folket, än vad som spelas för folket.”

Johan Falk

Inget mer Welinpris

Musikaliska Akademien har meddelat att Per Welin inte längre kommer att dela ut sitt och framlidna makan Ingrid's pedagogpris och ungdomsstipendier. Dessvärre hann förra numret gå till tryck innan vi fick beskedet. Ingrid och Per Welin gjorde en stor insats för många stråkstuderande ungdomar under de 14 år som stipendierna delades ut. Att de dessutom instiftade ett pedagogpris var ett viktigt erkännande, inte bara för mottagarna av priset, utan för en hel yrkeskår vars gärningar sällan uppmärksammas offentligt.

Mottagare av Ingrid och Per Welins pedagogpris:

- 2001 Ingvar Kullberg, Lidingö
- 2002 Maja Vogl, Mölndal
- 2003 Ole Hjorth, Enskede

- 2004 Kristina Mårtensson, Lund
- 2005 Sven Sjögren, Askim
- 2006 Inge Hällkvist, Gustafs
- 2007 Katalin Tibell, Glemmingebro
- 2008 Håkan Tengberg, Vargön
- 2009 Karin Hans-Ers, Arbrå
- 2010 Torbjörn Westman, Oskarshamn
- 2011 Christina Lundström, Bälinge
- 2012 Elisabeth Lysell-Bjermkvist, Stockholm
- 2013 Jan Dahlkvist, Täby
- 2014 Lena Brodin, Stockholm

Kolfiber är bäst

Stråkar av kolfiber har länge varit ett prisvärt alternativ till trästråkar. Och nu har även instrument av kolfiber på allvar börjat slå sig in på marknaden. I år delades förstaplatsen i Tyska musikinstrumentpriset mellan en kopia av en Guarneriviolin i trä av violinbyggaren Andreas Haensel och en violin i kolfiber av tillverkaren Mezzo-forte Streichinstrumente. Domarna, från Institutet för instrumenttillverkning i den lilla staden Zwota i östra Tyskland, bedömde instrumentens spelbarhet och ton, såväl som själva hantverket. Kolfiberinstrumentet fick priset för

sin innovativa användning av materialet, sin behagliga ton och för att vara fantastiskt prisvärd. Den finns i både fyr- och femsträngad variant och även i en version för vänsterhänta som vill ha instrumentet på höger axel. Ett fyrsträngat instrument kostar i nuläget strax under 18 000 kr.

Tyska musikinstrumentpriset organiseras av det statliga Ministeriet för ekonomi och energi och har delats ut årligen sedan 1991. Instrumentkategorierna växlar och i år bedömdes violiner och trumpeter.

För tips på kurser och läger se www.esta.se.

Webbshop: www.fiolaffaren.se

Fiolaffären
I STOCKHOLM AB

Hos oss får Du professionell
hjälp att prova ut rätt hakstöd och
axelstöd för en ergonomisk hållning.
Vi har många olika modeller och
alltid öppet köp.
Välkommen!

Tobaksspinnargatan 4, 08-668 13 15, mån-fre 11-18 & lör 11-15

STRÅKLÄGER I ORSA 2–9 augusti (20-årsjubileum)

Vi bor på Hamregården, en mil norr om Orsa, i stugby med flerbäddrum.

Målgrupp: Från nybörjare (minst två års studier) till alla nivåer av amatörer på fiol, altfiol, cello och kontrabas, 7–100 år. Du som har spelat förr, kom och rosta av dig! Yngre barn bör ha en anhörig vuxen med.

Innehåll: Orkester och kammarmusik i 3–4 nivåer, spelundervisning, *ergonomi*.

Ocarinakurs: En timme/dag för anhöriga (instr. finns).

Lärare: Yvonne och Ingvar Kullberg, Eva-Helena Morén och Lena Brodin – vln/vla, Mark Lambrecht – vcl/k-bas.

Avgifter: Undervisning 1 600 kr, ocarina 600 kr, helpension 1 900 kr, resa med abonnerad buss tur och retur Stockholm–Orsa 590 kr.

Anmälningsavgift: 500 kr till Lena Brodin, plusgiro 154 49 09-3.

Anmälan: Senast 15 maj.

Anmälan sändes till kursledaren:

Lena Brodin, Baggensgatan 15, 111 31 Stockholm.

Info: 08-20 46 36 eller lenabrodin@yahoo.se.

Anmälan ska innehålla: Namn, ålder, adress, telefon, mejl, lärarens namn, repertoar (nivå), färd sätt (abonnerad buss/bil/tåg + taxi) och eventuella allergier. Talong på begäran från Lena Brodin (mejl eller telefon).

Ocarina Alexa

SEBASTIAN SKARP

VIOLINATELJÉ

Expertis, värderingar och handel.

Member of Entente Internationale des
Maîtres Luthiers et Archetiers D'Art

SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

Violoncell byggd av Sebastian Skarp